

نومرو : ۱۱۹

اداره خانه

ایستانبول، جغال اوغلی، دائرة اجتهاد

تهله فون نومروسی : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

اجتهاد

۹ تشرین اول ۱۳۳۰

آبونه

سـ لک ا لقی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

بمالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارمه

حریت فکریه ضادم

علمی، ادبی، اجتماعی هفته لقمجموعه

مدیر مرخص : الرهامی صفا

آگاه اولدوغی ایچون صوردی. بو حکایه یی یمکدن صوگرا
آکلاتدم. اوته کی آرقه داشم شا کر، قاشلرینی چاتارق بانا
عتاب ایدرجه سنه دیدی که:

— شو دیکمز لیدی استاقوزلری تاده کیزک دیندن
اغفال ایدرک چیقاردقدن صوگرا دیری دیری تجربه
قویوب حاشلایان بشریت امین اول که هر تورلو اضطرابه
تحمل ایدر! حمد اولسون که بر استاقوز یاراتیلمادم!
زواللی اختیار ... ۲۸ ایل: ۳۳۰ علی سعاد.

دون ژوان و آلام افلیسی

آتی به درج استدی کمز سخته، مشهور مضحکه نویس
«مولیر» ک «دون ژوان» اسملی قومده سندن
ماخوذدر. دون ژوان، پک زیاده بورجی اولان
براصیلزاده در. بو سخته آلا جاقیلرندن برینک مراجعتنه
قارشى دون ژوان ک اوینادینی او یونی مصوردر.

دون ژوان: خدمتجیلری سغانارهل ولاویسولت؛ موسیو دیمانش.
لاویسولت. — تجاریگز موسیو دیمانش کلدی،
سزکله کوروشه ک ایستور.

سغانارهل. — ینه پارا ایسته مه پی ده اونک عقلنه
کیم کتیردی. موسیو اوده یوق دیه مه دکمی؟

لاویسولت. — اوچ چاریک ساعت وار که دیمشدم؛
فقط حریف اینانمیور که.. آشاغیده اوطورمش، بکلور..
سغانارهل. — ایسته دیککی قادار بکله سین.

دون ژوان. — خایر، بالعکس، اونی بورایه کتیر یگز.
بویله، آلا جاقیلرلدن کیزله نمک حقیقتا ک فنا بر حرکتدر.
داها ایسی اونلره بر قاچ شی ویریورمه لی. هم بن،
بر پاره ویرمه دن اونلری صارمانک قولای بیلیرم.
(موسیو دیمانش گیره).

دون ژوان. — اوح: موسیو دیمانش، کلنگز،
باقلم. سزی کورمکه نه قادار مسرورم. آداملریمه،
سزی هان کتیرمه دیکلری ایچون پک زیاده حدتله ندیم!
واقعا کیسه یه بی خبر ویرمه لری امرایتمشدم، اما بوامر
سزک ایچون دکلدر، سزه نم بوتون قاپیلرم آچقندر.
دیمانش. — متدار یگزیم افدم.

دون ژوان (خدمتجیلرینه). — کستاخ چاپقینلر؛ موسیو
دیمانشی خصوصی بر اودایه آلا جاقسگز، آدمی طانیملی.

قوینندن قابا فقط تمیز بر مندیله چیقاردی. بللی ایتمک
ایسته مزکی، کوزلرینی سیلیدی. دیکلیوردم:

— شوده کیزده باشقه حال واردر. روزکاری بخت
کیدر. نه دیه یم بیلمم که. قادین بر قاچ آی صوگرا حامله
اولدی. ینه چالیشیوردی. نه ایسه وقتی کلش، برکون بر
کیجه اوغراشدق. او کیجه هیچ کوزومک اوکندن کیتمز،
صاحلره قادار یاغور یاغدی. بن هوك آرقه سنده کی اوفاق
مطبخ کی یرده قالدیم. نه فنا بر کیجه ایدی. ده کیزله سیلیر
بر برینه قارشى کلپوردی. اوداده فنا سسلر واردی.
تلاشلرینی ایشید یوردیم. صباح اولدی، فقط بن خسته ایدم.
بوندن صوگراسی آرتق یوق.

اختیار تیره دی؛ صانکه توکاری اورپردی؛ دوام ایتدی:
— آرتق یوق. چونکه قادین ده چو جوق ده بیتمشلر.
دو قتورک کاغدی محله یه کتیدی.. ایشته اوکون بوکوندر
بن بوتربه یی بکله دم: قادین بوندن قرق سنه اول هانکی
اشیایی نریمه قومشسه اونک یرینی ده کیشترمه دم. بویورک
سزه قولبه نک ایچینی گوستردیم.

اختیاری تمقیب ایتدم. قاپیدن کیردک. بوراسی باشقه
برشیدی. رافلرده کی اشیا هم کوزهل هم پک تمیزدی،
پک منتظم دی. طاوایه، تجربه، مشربیه وارنجیه قادار
اوافاق بر موزه یی آندیران بوله سی برکیلار، یاخود بر
مطبخ مفرز کوشه سی کی ایدی. دانتلی اورتولری
واردی. بالقجینک البسه سی دیوارده کی تحته یه پک منتظم
صورته آصیلشمیدی. طالعزم، تمیز لامبه سی بو حزن
یری کیم بیلیر نه وقتدنبری یالکز تنویر ایدیوردی. اوراده
اختیارک تمقیب ایتدیککی بر خیالک، آلان یاشایان بر طیف
روح پرورک دایما واوکوشه دن هیچ آریله دن کیره نی
قارشیلادیغی محسوس ایدی. اونک بوتون آثاری، بوتون
روحي او اشیا نکه هر برنده کیزلشمیدی. اختیار بالقجیه
بوندن صوگرا پک آز سوزسویله رک وداع ایتدم.



اواقشام، استاقوزلر قیپ قیرمیزی اونیفورملری،
اطرافنده کی قرم رنکی مایونزلریله سفره یی ترین ایتدیککی
صیراده بن بر خسته کی متأثردم.
مسافر کلن آرقه داشلرمدن «ناصح» حاله داهاز یاده

ديمانش . — اهميتى يوق افندم .
 دون ژوان . — ناصيل ! موسيو ديمانش ، اُكْ
 عزيز دوستمه بنم بوراده اولماديغمى سويله مك ..
 ديمانش . — خدمتكار بگزم افندم . بن شونك ايچون ..
 دون ژوان . — هايدى چابوق ، موسيو ديمانشه
 بر قولطوق .

ديمانش . — بويله پك راحتم افندم .
 دون ژوان . — خير ، خير ، شويله قارشيمده
 بولونما كزى آرزو ايدهرم .
 ديمانش . — نه باس وار افندم .
 دون ژوان . — شوايسكميله يي قالديركده بر قولطوق كتيرك .
 ديمانش . — راحتسز اوليورسكز افندم ، وذا تا بن ..
 دون ژوان . — خير ، خير ، بن وظيفه مى بيليرم .
 ايكميزك آراسنده بر فرق بولونماسنى اصلا آرزو ايتم ،
 ديمانش . — افندم ...

ديمانش . — دهازياده افندم ، باشه چيقاميورزكه .
 دون ژوان . — بوتون عالمه كز حقنده معلومات
 طلب ايتديكمه حيرت ايتمه يگنر ؛ عالمه كزه پك زياده
 مربوطيت قليبهم واردر .

ديمانش . — سزه تماميله منتدارز افندم . بن ..
 دون ژوان (اونا آلئى اوزاته رق) . — وير يگنر
 آلگنرى . سز بنم دوستلرمدن دكليسكز ؟

ديمانش . — آمان افندم . خدمتكار يگنرم .
 دون ژوان . — بوتون قلميله سزه مربوطم .
 ديمانش . — بنم ايچون ، بويوك شرف . بن ..
 دون ژوان . — و بونك بلا منفعت اولدوغنه
 اينانما كزى رجا ايدهرم .

ديمانش . — هيچ شبهه يوق كه بو لطفكزه لايق
 دكم . فقط ، افندم ..

دون ژوان . — نه موسيو ديمانش . تكليف وتكلفه
 لزوم يوق ، بو آقشام يمكه قاليرميسكز ؟

ديمانش . — خير افندم ، درحال عودت ايتمك
 مجبور يتمده يم . بن ..

دون ژوان (قالفارق) . — هايدى ، چابوق ،
 موسيو ديمانشه يول كوستره رمك ايچون لامبا طوتولسون ،
 آدملرمدن دوردى بشى ده اونا رفاقت ايتمك ايچون
 سلا حلا نسيلر ..

ديمانش (اوده قالفارق) . — آمان افندم . لزومى
 يوق . يالگنر باشمده كيدهرم . يالگنر سزه شونى ..

ديمانش . — اهميتى يوق افندم .
 دون ژوان . — ناصيل ! موسيو ديمانش ، اُكْ
 عزيز دوستمه بنم بوراده اولماديغمى سويله مك ..
 ديمانش . — خدمتكار بگزم افندم . بن شونك ايچون ..
 دون ژوان . — هايدى چابوق ، موسيو ديمانشه
 بر قولطوق .
 ديمانش . — بويله پك راحتم افندم .
 دون ژوان . — خير ، خير ، شويله قارشيمده
 بولونما كزى آرزو ايدهرم .

ديمانش . — نه باس وار افندم .
 دون ژوان . — شوايسكميله يي قالديركده بر قولطوق كتيرك .
 ديمانش . — راحتسز اوليورسكز افندم ، وذا تا بن ..
 دون ژوان . — خير ، خير ، بن وظيفه مى بيليرم .
 ايكميزك آراسنده بر فرق بولونماسنى اصلا آرزو ايتم ،
 ديمانش . — افندم ...

دون ژوان . — هاه ، هايدى اوطوريگنر .
 ديمانش . — لزومى يوق افندم . سزه بر سوز
 سويله يه جكم . بن شونك ايچون ...

دون ژوان . — سزه شورايه اوطوريگنر دييورم .
 ديمانش . — خير افندم ، بويله راحتم . بن شونك
 ايچون كدم كه ...

دون ژوان . — خير ، اكر اوطورماز سه كز سزى
 ديكله مه يه جكم .

ديمانش . — پكى افندم . آرزو ايتديككز كجى
 اولسون . بن ...

دون ژوان . — هاه شويله .. نه ، ناصلسكز .
 موسيو ديمانش ، آيسكز يا !

ديمانش . — اوته افندم . الله عمرلر ورسين . زيارتمه ..
 دون ژوان . — بللى . رسككز ، پارلاق كوزلر بگز
 صحتكرك مكمليتنى كوستره رييور .

ديمانش . — ذات عالمه كزه ...
 دون ژوان . — زوجه كز مادام ديمانش ناصيل ؟
 ديمانش . — الله عمرلر ورسين . پك آيى در افندم .
 دون ژوان . — اما نه آيى قادين در .
 ديمانش . — كوله كز افندم . زيارتمه ..

(سغانارول درحال قواطوقلری قالدیریر)
 دون ژوان . — نهدیمک ایتدهم . سزی تشیع ایتدهم لری
 آرزو ایدرم . ذاتکزه قارشى پك بویوك بر حرمت
 واردر . سزك خدمتکاریگز دها زیاده ، دمتداریگز .
 دیمانش . — آمان ایتدهم ..
 دون ژوان . — بن بونی أصلا صاقلامام . هرکسده
 سوبیلورم .

دیمانش . — اکر ..

دون ژوان — سزی تشیع ایتدهم آرزو ایدرم میسکز؟
 دیمانش . — آمان ایتدهم ، لطیفه می ایدیورسکز ایتدهم ...
 دون ژوان . — اويله ايسه لطفاً بنی در آغوش
 ایدیگز . تماميله سزه مربوط اولدیغه و امریگزله هیچ
 برشیء یا بماقدن چکینه یه جکمه اعتماد ایتدهم کزی سزدن
 تکرار رجا ایدرم . (چقار .)

سغانارول . — اعتراف ایتدهم لی که ، موسیو سزی پك
 زیاده سه ویور .

دیمانش . — حقیقهٔ اويله ؛ بانا قارشى اوقادار
 نزاکت و التفات کوسته ردی که کندیسندن بر تورلو پارا
 ایسته یه مدم .

مولیر . [مترجمی : س . ب]

رباعیات خیام

فریاد که رفت عمر بر بیهوده
 هم لقمه حرام و هم نفس آلوده
 فرموده . نا کرده سیه رویم کرد
 فریاد ز کرده های نافرموده !

یازیق ! عمر بیهوده کچدی ! هم لقمه حرام ، هم نفسور
 بولاشیق ! اجراسی امر اولونان عملک اجرا ایدیلدهم سی یوزمی
 قارا ایتدی . ایشله نیلمه سی جائز اولمادینی حالده ایشله ن عمل لردن
 فریاد !

کم خور غم روزگار ناساز شده
 می خواه و کنار یار دمساز شده
 کان کز کس مادر آمد امروز برون
 فردا بینی بکون زن باز شده .

متلون اولان روزگارک غمی آریه ؛ عرفان و محبت شرابی
 ایسته ؛ سنی آکلار بیر ندیمه آرا ، زیرا بکون آنارحمندن هیچ

بیر کیمسه دنیا به کز ، که یارین ، زن دنیا نك . . نه کیرمش اولدیغنی
 کورمه یه سین [۱]

من توبه کنم از همه چیز از می نه ،
 کز جمله کزیرم بود و ازوی نه ،
 آیا بودا که من مسلمان گردم
 وین ترک می مغانه گویم یانه .

بن هر شیئه توبه ایدرم ، شراب ، [عرفان و محبت شرابی]
 ایچمه یه اصلا ! زیرا هر زبانی تضمین ایتدهم نك یولی بولونور ، شراب
 عشق ایچمه مش اولماق زبانك أصلا ! [ای الله !] بنم مسلمان
 اولام [۲] ، واسکی شرابی ترک ایتدهم ممکن اولابیلیرمی ! یوقسه
 اولامازی ؟ [اصلا !]

ما عاشق و مست و می پرستم همه
 در کوی خرابات نشستیم همه

بگذشت ز قبح و حسن و از وهم و خیال
 از ما مطلب هوش که مستیم همه .

جمله من ، عاشق ، مست ، می پرستم . جمله من خرابات معبدنده
 مجتمعز ؛ چیرکینلک دن ، کوزلک دن ، و هم و خیال دن اوزاقلاد
 شمشزدن : بزدن « عقل » ایسته مه ، زیرا جمله من مست . [۳]

[۱] بو رباعیده خیام . « کس [I kus] » و « کون
 qoun » کیی نزا هتسز ایکی کله یی ، بالالتزام ، استعمال و فکریه
 شدت ویرمه یی مراد ایتدهم .

[۲] مسلمان کله سندن ، خیامک بوراده مراد ایتدیکی ،
 مسلمان نما ، شاقلابان ، ریا کار کیمسه در بیر قایق سینه اول بودورلو
 شاقلابان لردن بیرری کو پرونک اوزده رنده صول قولنی کوسته رده رک
 کلوب کچنه « ای امت محمد شیمدی بن بوقولمی کسه می نه یا پام
 بیر کاووره دو قوندی ، نجس اولدی ! » دییه باغیر یورمش ، اورادن
 کچن اهل حق ، « صوص ، تریه سز آدام شیمدی کاوور
 فلان یوق هر کس عثمانلی در ؛ ناموسلی آداملر ، دینلری نه اولورسه
 اولسون ، هپ پاک و بیرری بیرینه مساوی درلر » دییه رک حریفه
 بیر طوقات عشق ایتمش ، حریف « ایتدی م بن خوشه کیدر دییه
 بویله سوبله یوردم . ایسترسه کز کاوورلر قارداشزدن دییه
 باغیر ایم : انا شاقلابان » دیمش . بونک اوزده رینه طوقاتی آتان
 ذات ، شاقلابانه ، طوقانک قصاس نقدیسی اولاراق بیر مجیدیه
 ویرده رک چکیلمش ، کیتمش . خیامک ، بویله بیر مسلمان اولما احتمالی
 وارمیدر دییه اللهدن صورماسی حقی دکلکی ؟

[۳] خیام ، انسانی حیوانلاشدیردیغنی ، عقل و محاکه بی نزع
 ایتدیکنی منلارک ادعا ایتدیکی شرابی ایچدیکار ندن دولای متصوفه یی
 مؤاخذه ایدن متعصب منلارک دلائلی چوروتیور . « بز ، عشق
 حقیقیمزک ، سنجه سر خوشلق زعم ایدیلن شوق و جذبه سیله
 مست اولدیغمن وقت سنک فکر کجه بز مست لایعقلز ، ای بادان
 واعظ او حالده یچین بزدن عقل و محاکه ایسته یورسین » دیور .

[حاشیهٔ نیکولا]

[مطبعهٔ خیریه و شرکاسی] مدیر مسئول : زاوه